

mikrobi

pieneliö, mikro-organismi; yleisnimitys yksisoluisille tai muutamista soluista koostuville eliöille

aseptiikka

menettelytavat (miten toimitaan), joiden avulla pyritään toimimaan mikrobittomasti (ilman mikrobeja)

hygienia

terveysoppi, terveydenhoidollinen puhtaus

"Hygieia oli kreikkalaisessa mytologiassa terveyden ja puhtauden jumalatar ja oli suorassa yhteydessä sairauksien ehkäisemiseen ja terveyden ylläpitämiseen."

bakteeri

yksisoluisen pieneliön

virus

hyvin pieniä rakenteita, jotka tarvitsevat isäntäsolun lisääntyäkseen

desinfiointi

mikrobien kasvu estetään tai ne tuhoetaan, tehdään aina puhtaalle pinnalle

kontaminaatio

saastuminen, tartunta; tarkoittaa, että jokin pinta likaantuu

sterilointi

puhdistaminen taudinaiheuttajista, kaikkien mikrobien tuhoaminen

infektio

tulehdus; taudinaiheuttaja (mikrobi tai muu) tunkeutuu elimistöön ja aiheuttaa jonkin sairauden

resistenssi

vastustuskyky; mikrobilla voi olla vastustuskyky antibiootteja kohtaan

antibiootti

mikrobilääke; toisia pieneliöitä tuhoava tai niiden lisääntymistä estävä lääkeaine

tartunta

mikrobi aiheuttaa jonkin sairauden ihmiselle tai eläimelle tarttumalla siihen eri tavoin (kosketus - ilma - veri)

kosketustartunta

tartunta, joka tapahtuu suoran kosketuksen kautta

pisaratartunta

ilmatartunta; tartunta, joka tapahtuu ilmaan yskittyjen pisaroiden välityksellä

veritartunta

tartunta, joka tapahtuu veren välityksellä

eristys

potilas sijoitetaan esimerkiksi yhden hengen huoneeseen erilleen muista potilaista; estetään tartunnan leviäminen (kosketus - ilma - pisara)

kosketuseristys

peruseristys, jolla estetään käsien kautta tapahtuvaa tartuntaa

ilmaeristys

eristys, jota käytetään ilman kautta leviävissä taudeissa

pisaraeristys

eristys, jota käytetään, kun tauti leviää suurten pisaroiden kautta

suojakäsine

käsine, joka suojaa tartunnoilta hoitamisessa (tehdaspuhdas - steriili);
ovat kertakäyttöisiä

tehdaspuhdas suojakäsine

käytetään normaaleissa hoitotilanteissa esimerkiksi pesuissa

steriili suojakäsine

käytetään erityistä puhtautta vaativissa toimenpiteissä, esimerkiksi
leikkauksissa

Lähde: Anttila K, Kaila-Mattila T, Kan S, Puska E-L & Vihunen R. 2010.
Hoitamalla hyvää oloa. WSOYpro Oy, Helsinki.